

ATEISTI
SRBIJE

Отворено писмо Београдском Универзитету

Читајући Статут Универзитета у Београду (у даљем тексту Статут), остао сам збуњен чињеницом да установа која би требало да буде интелектуални узор целе државе, дакле, установа која представља најстарију високошколску институцију у држави, алма матер свих осталих државних универзитета у Србији, дозвољава себи тако очигледно кршење Устава Републике Србије (у даљем тексту Устав) и Закона о забрани дискриминације (у даљем тексту ЗЗД) у свом сопственом Статуту.

Универзитет у Београду (у даљем тексту БУ) јесте државна институција и, као таква, мора, по члану 11. став 1 Устава, бити секуларна. Даље, по члану 11. став 2 Устава, мора бити одвојена од цркава и верских заједница и свих њихових институција. На крају, по члану 11. став 3 Устава, не сме да успоставља ниједну религију као државну.

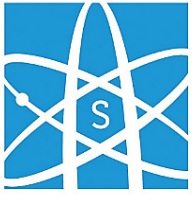
Православни богословски факултет (у даљем тексту ПБФ), као део Универзитета у Београду, директно крши сва три става члана 11. Устава. Првенствено, ради се о искључиво религијској институцији која, самим тим, крши принцип секуларности (кршење члана 11. став 1 Устава). Затим, припајање ПБФ Београдском Универзитету представља мешање цркве и државе (кршење члана 11. став 2 Устава). Додатно, с обзиром на чињеницу да је ПБФ једина религијска институција унутар БУ, чињеница коју ПБФ са поносом наглашава на свом сајту, православна религија се на БУ успоставља као државна (кршење члана 11. став 3 Устава).

Ово се најбоље види и из неуспелог и, дозволићу себи слободу да кажем, чак и срамног покушаја, у члану 9. став 7 Статута, да се контрадикторност и кршење Устава прикрије. Овим чланом Статута БУ забрањује се „верско деловање или организовање“ на Универзитету, што је потпуно у складу са начелом секуларности, као и сврхом и природом БУ, али се, без било каквог образложења, ПБФ изузима из наведеног правила. На описани начин се директно крши и уставно начело секуларности, али и одредбе Устава којима се гарантује равноправност и једнакост свих физичких и правних лица (чл. 19, 21. и 71. Устава Републике Србије), а православна религија се ставља јасно и директно изнад свих осталих признатих религија у Републици Србији.

Међутим, поред кршења Устава, још је горе кршење члана 19. став 2 и став 3 Закона о забрани дискриминације, које ПБФ редовно чини приликом уписа студената.

Наиме, у члану 58. став 1 Статута ПБФ, као услов за упис наводи се обавезна „сагласност надлежног епископа“. Затим се у члану 61. став 3 опет захтева да кандидат „прибави сагласност надлежног епископа“, да би се у члану 86. као главни услов за наставнике и предаваче навело да „поред осталих прописаних услова има и сагласност (благослов) надлежног епископа“.

Сасвим је јасно да се на овај начин врши очигледна и фактичка и правна дискриминација и студената и професора ПБФ и то на основу верског опредељења. Да се као услов за студирање и за рад у једној институцији, која би наводно требало да буде образовног карактера, поставља потпуно арбитарни услов, који зависи од субјективне, необразложене воље једног верског поглавара. Свеједно која особа даје субјективну сагласност, јасно је и из самог назива ове институције да је у основи обавезно присутна отворена дискриминација на основу верске опредељености, али додатна дискриминација се јасно види и из поменутог услова за упис. **Дакле, по Статуту БУ и Статуту ПБФ, један верски поглавар, по свом сопственом субјективном нахођењу, фактички одлучује ко је подобан, а ко није подобан да постане студент Универзитета у Београду!** На који начин је свештеник једне религије квалификован да доноси такве одлуке и да одлучује о високом образовању било које младе особе?

ATEISTI
SRBIJE

Наведено поступање је сасвим очигледно у супротности са Законом о забрани дискриминације (ЗЗД). Конкретно, члан 2. ЗЗД наглашава: „изрази ‘дискриминација’ и ‘дискриминаторско поступање’ означавају свако неоправдано прављење разлике или неједнако поступање, односно пропуштање (искључивање, ограничавање или давање првенства), у односу на лица или групе [...] а који се заснива на **верским** или политичким **убеђењима**...”

Даље, члан 19. ставови 2 и 3 ЗЗД гласе:

„Забрањено је лицу или групи лица на основу њиховог личног својства, отежати или онемогућити упис у васпитно-образовну установу, или искључити их из ових установа, отежати или ускратити могућност праћења наставе и учешћа у другим васпитним, односно образовним активностима, разврставати ученике по личном својству, злостављати их и на други начин неоправдано правити разлику и неједнако поступати према њима.

Забрањена је дискриминација васпитних и образовних установа које обављају делатност у складу са законом и другим прописом, као и лица која користе или су користили услуге ових установа у складу са законом.“

Из овога се сасвим јасно види да ПБФ врши незакониту дискриминацију својих студената, а пошто је ПБФ део БУ, тиме се то кршење преноси и на сам БУ.

Моје искрено мишљење је да је много боље за углед самог Универзитета да самостално и самоиницијативно обави ову неопходну исправку и да никако не сачека захтев за оцену уставности Статута и пријаву Поверенику за заштиту равноправности и негативни публицитет који ће, неизбежно, проистећи из те пријаве.

Овом приликом бих вам скренуо пажњу и на члан 54. Закона о забрани дискриминације, који назначава: „Новчаном казном од 10.000 до 100.000 динара казниће се за прекршај васпитна, односно образовна установа која лицу или групи лица, на основу њиховог личног својства неоправдано отежа или онемогући упис, односно искључи их из васпитне, односно образовне установе (члан 19. став 2).“

Ја не желим да подносим пријаву против БУ, који сматрам једном од најважнијих институција у Србији, али ако Универзитет нема намеру да исправи наведене очигледне повреде Устава и закона Републике Србије, бићу на то принуђен, те вас молим да ми објасните на који начин ћете реаговати на све повреде правних прописа наведене у мом допису.

Срдачан поздрав,

Предраг Стојадиновић
Потпредседник удружења „Атеисти Србије“

Референце:

Статут БУ: http://www.bg.ac.rs/csrp/univerzitet/univ_propisi/pdf/Statut.pdf

Статут ПБФ: <http://www.svetosavlje.org/biblioteka/zakoni/statut-pbf-2006.htm>

Услови за упис на ПБФ: <http://prijemni.infostud.com/Pravoslavni-bogoslovski-fakultet/Beograd/70>

Устав Републике Србије: <http://www.poverenik.rs/images/stories/dokumentacija-nova/ustav.pdf>

Закон о забрани дискриминације: http://www.mojepravo.net/propisi/srbija/zakon_o_zabrani_diskriminacije.html